

AVROTROS en Het Concertgebouw presenteren

Het Zondagochtend Concert

1 oktober 2023 - Kleine Zaal - 11.00 uur

Voorprogramma in de Spiegelzaal om 10.00 uur

Het Zondagochtend Concert 30 jaar!

Daria van den Bercken, piano

Nadia Wijzenbeek, viool

Emily Beynon, fluit

Leden van LUDWIG:

Floor le Coultre, viool

Hannah Strijbos, altviool

Charles Watt, cello

Ying-Lai Green, contrabas

Johann Sebastian Bach Brandenburgs concert nr. 5 in D, BWV 1050

1685-1750

Allegro

Adagio affettuoso

Allegro

Robert Schumann

1810-1856

Pianokwintet in Es, op. 44

Allegro brillante

In modo d'una marcia:

Un poco largamento - Agitato

Scherzo: Molto vivace

Finale: Allegro ma non troppo

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

Lees bijvoorbeeld het interview met AVROTROS-presentator Hans van den Boom over 30 jaar Het Zondagochtend Concert op concertgebouw.nl/van-den-boom.

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

8 okt - Grote Zaal

Brahms door Groot Omroepkoor en Hannes Minnaar

15 okt - Grote Zaal

Chloe Rooke dirigeert Beethovens *Symfonie nr. 7*

22 okt - Grote Zaal

Dvořák's Strijkersserenade en Christianne Stotijn zingt *Il tramonto*

29 okt - Grote Zaal

Familieconcert: Halloween (6+)

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw zondagochtendgevoel op X (Twitter) #hetzondagochtendgevoel.

Het voorprogramma **Spiegelzaal** en

Het Zondagochtend Concert worden

elke week door AVROTROS rechtstreeks

uitgezonden op NPO Klassiek.

Pianist Daria van den Bercken komt altijd met verrassende programma's. Zo neemt ze dit keer een eigen vleugel mee. Samen met fluitist Emily Beynon, violist Nadia Wijzenbeek en leden van LUDWIG combineert ze Bachs *Vijfde Brandenburgse concert* met Schumanns *Pianokwintet*.

Toen de Nederlands-Russische pianist Daria van den Bercken bedacht dat ze het *Vijfde Brandenburgse concert* van Johann Sebastian Bach wilde uitvoeren, dacht ze meteen aan Nadia Wijzenbeek, concertmeester van het Radio Filharmonisch Orkest en tevens lid van instrumentaal collectief LUDWIG. 'Nadia en ik kennen elkaar al heel lang, uit de tijd dat we nog aan de kinderconcoursen meededen', vertelt Daria lachend. 'We hebben allebei ook aan het Conservatorium van Amsterdam gestudeerd en inmiddels zijn we vriendinnen. Dit programma wilde ik het liefst met Nadia doen, de manier waarop zij barokmuziek speelt vind ik prachtig. Bovendien is zij lid van LUDWIG en het leek ons leuk om een ensemble samen te stellen met leden hiervan. Dat vind ik zo geweldig aan dit collectief, het is een groep die zich iedere keer qua vorm aanpast aan het programma. Voor de fluitsolo heb ik Emily Beynon

gevraagd, de solofluitist van het Concertgebouworkest, maar ik ken haar vooral van muziekcollectief Splendor waar wij allebei aan verbonden zijn.'

Bachs Vijfde Brandenburgse concert

In 1721 ontving Christian Ludwig, markgraaf van Brandenburg, een prachtig cadeau van Johann Sebastian Bach: het manuscript van 'zes concerten met verscheidene instrumenten', later bekend geworden als de *Brandenburgse concerten*. Bach had deze muziek al eerder geschreven en waarschijnlijk ook al eerder uitgevoerd, maar nu schonk hij de partituur aan deze markgraaf, mogelijk bedoeld als een open sollicitatie naar een positie aan het hof in Berlijn. De structuur van deze concerten was duidelijk gebaseerd op het populaire instrumentale genre afkomstig uit Italië: het 'concerto'. Een driedelige compositie voor één of meer solisten die een dialoog aangaan met het orkest. Bach nam de belangrijkste eigenschappen van het genre over, maar hij ging veel verder dan zijn Italiaanse collega's. De harmonieën zijn meer doorwrocht, de orkestratie is complexer en de muziek is voorzien van ingewikkelde fuga's. Voor het *Vijfde Brandenburgse concert* koos Bach voor drie solisten: viool, fluit en klavecimbel. De belangrijke solistische klavecimbel-

partij was ongekend in Bachs tijd; let bijvoorbeeld op de indrukwekkende solo van maar liefst 65 maten in het eerste deel.

Bach op een Maene-vleugel

Daria van den Bercken speelt deze opvallende solo niet op een klavecimbel maar op een moderne vleugel. Zo heeft ze eerder ook de inspirerende klaviermuziek van Bachs tijdgenoot Georg Friedrich Händel met veel succes op een moderne vleugel gespeeld. De keus om het klavecimbel te vervangen door een vleugel is niet uniek, talloze grote pianisten spelen Bachs klaviermuziek immers op moderne vleugels. Maar dat ze een eigen vleugel meeneemt naar Het Concertgebouw is wél bijzonder. 'Wat ik zo leuk vind aan dit concert van Bach, is dat je het dankzij die grote solo zou kunnen zien als het eerste pianoconcert. Ik heb het ook weleens op een Steinway gespeeld, maar op deze kleinere rechtsnarige vleugel van pianobouwer Chris Maene is het veel makkelijker om een goede balans met de strijkers te vinden.'

Schumanns Pianokwintet

Nadia Wijzenbeek beaamt dat de Maene-vleugel heel goed werkt: 'Dit instrument heeft een heel ander timbre, het mengt

veel beter met de strijkers. Dat kunnen we trouwens ook goed gebruiken in het *Pianokwintet* van Robert Schumann. Soms kan dit geweldige stuk uitmonden in een gevecht tussen de piano en de strijkers qua balans, maar we verwachten dat dat nu veel makkelijker en natuurlijker zal gaan. Het idee om Bach te combineren met Schumann is Daria's idee, best een ongebruikelijke keus. Maar Schumann hield veel van Bachs muziek en liet zich zeker inspireren door Bachs composities, dat blijkt bijvoorbeeld uit de fugatische passages in het laatste deel.'

Schumann was de eerste componist die een vleugel toevoegde aan het strijkkwartet. Daarmee gaf hij volgens Daria van den Bercken een heel nieuwe dimensie aan de kamermuziek. Hij schreef het *Pianokwintet* in 1842, hetzelfde jaar waarin hij ook drie strijkkwartetten en een pianokwartet voltooide. Het kwintet droeg hij op aan zijn vrouw, de pianist Clara Schumann. 'Schitterend, krachtig en fris', oordeelde die enthousiast.

Noortje Zanen